

Juzefas Peðka (lenk. *Józef Peszka*, 1767–1831). „Vilniaus vaizdas nuo Uþupio á Misionieriø vienuolynà“. 1808 m. Lietuvos dailės muziejus, LDM T-1559

Vaikeli mano, tu palieki tėvø namus ir nuo ðio þingsnio prasideda naujas tavo gyvenimo etapas, dabar gali sakyti: „Að pradedu gyventi savarankiðkai“. Gerai pagalvok, kà reiðkia þodis gyvenimas: tai ne tik pareiga gyventi, nes gyvybë yra bendras visø gyvø sutvërimø poþymis, bet ir menas gyventi, todël teks pamàstyti, kaip gyvensi ir koks bus tavo gyvenimo tikslas. Tegul þodis „màstyti“ nebaugina tavæs, mano mielas vaike; në viename gyvenimo tarpsnyje þmogus nenustoja màstyti, o gyvenimo mokslas nesiskiria nuo kitø mokslø, iðmokti galima visko: svarbiausia – papinti save ir sugebëti analizuoti savo veiksmus bei paklusti tiems, kurie ves tave pirmaisiais gyvenimo keliais.

Nuo ðiol nebebûsiu tavo vedlys, bet ðis laiðkas kalbës mano lûpomis ir perduos mano patarimus bei nurodymus, galbût net ir paskutinæ valià, jei Apvaizda nesuteiks laimës dar kartà tave iðvysti.

Ðtai kà að tau patariu, dël ko tave àpareigoju:

1. Visø pirma àsisàmonink paprastà tiesà – þmogus nëra atsitiktinumo padarinys, jis negimsta be tikslo.

2. Në akimirkà nepamirðk, uþ kà turi bûti dëkingas savo pirmajai geradarei – motinai, nes ji tave pagimdë ir be galo myli, nors tu jos ðvelnumo dar nenusipelnei, bet, jei kiekvienà dienà stengsiesi bûti jos vertas, jà nusipelnysi ir pateisinsi motinos pasitikëjimà.

3. Bûk ankstyvas, kelkis su auðra.

4. Valgydamas iðlaikyk saikà, ypaè venk vyno, nes þinai, kad jis kenkia sveikatai.

5. Tavo jëgos priklauso nuo higienos, sveiko ir blai vaus gyvenimo bei mankðtinimosi; jei paisysi ðiø reikalavimø – bûsi sveikas.

6. Baik dienà taip, kaip pradėjai – malda; prisimink savo geràjà motulà, jos rūpesèius dël tavæs, jos meilë tau ir pagalvok, ar ðiandien buvai vertas, kad ji rūpintøsi tavimi ir bûtø tau tokia gera.

7. Yra didelis skirtumas tarp gerumo ir familiarumo: pirmasis kyla ið kilnios ðirdies, antrasis – ið primityvaus màstymo. Tik atsitiktinumo dëka gimei

tarp tø, kuriems tarnaujama, o ne tarp tø, kurie tarnauja, tad tikrai neturi tuo didþiuotis; taèiau tu privilegiuotas, todël stenkis kilmæ patvirtinti taurumu ir kilniais jausmais, tai suteiks tau tikràjà vertà ir pateisins paprasèiausias fortunos uþgaidas.

8. Mokykis pats save analizuoti: nëra nieko geresnio uþ dienoraðtà, kuriame fiksuotumei savo darbus ir ypaè mintis.

9. Tavo mokslai turëtø sietis su bûsima specialybe.

10. Pageidauju, kad mokytumëisi naujøjø kalbø.

11. Nepakaks kalbëtis su Sanëiu, nes jo kalba visada bus tik Florencijos gatviø kalba, teks rimtai mokytis italø kalbos; kad jà pamiltum, turi gerai jà suprasti, todël reikia skaityti gerø italø raðytojø knygas, taip pat iðmokti raðyti.

12. Pasistenk pelnyti bendramokslio palankumà juos gerbdamas, su visais bûdamas paslaugus ir mandagus. Tavo tikroji dràsa – ryptingai visada atlikti tai, kà privalai. Daþnai baimë pasirodyti bailiu tikràjà bailà pastûmëja elgtis arogantiðkai, bet tai ne kas kita, kaip bailio dràsa, o tokia dràsa visuomenëje niekinama.

13. Turi visiðkai paklusti ir pasitikëti þmogumi, kuris sutiks rūpintis tavo elgesiu ir veikla. Geriausias bûdas pelnyti jo palankumà – skrupulingai vykdyti pareigas. Visada prisimink, kad tas þmogus pakeièia mus. To pakanka, kad jà gerbtum ir klausytum kaip tëvo.

14. Pernelyg gerai tave vertinu, mielas drauge, todël esu àsitikinæs, jog padarysi viskà, kad pelnytum jø palankumà ir në akimirkà nedrasi jiems nepaklusti.

Jei tu mus myli taip, kaip að tikiuosi, tai ði meilë palaikys tave visuose darbuose.

Mykolo Kleopo Oginskio priesakø keturiolikmeèiui sūnui Irenėjui Kleopui Oginskiui, 1822 m. iðvykstanèiam studijuoti á Italijà, santrauka. Ið prancûzø á lietuviø kalbà vertë Virginijus Baranauskas.

Priesakai (laiðkas sūnui Irenėjui) saugomas Lietuvos valstybës istorijos archyve (LVIA, f. 1177, ap. 1, b. 87)